

Imagination
Ideas Inspiration
 Innovation
 Negotiation
Networking
 Novelties
 Necessities
 Coordination
Concepts
 Competences

Nr. 52

Viti i pestë i botimit

Shtator 2017

Në këtë numër do të gjeni:

- ...me këtë rast Ju kujtojmë se...
- Det i bukur, i kaltër,.....por a është vërtet tërheqës ??? / nga Nihat Dragoti, INCA
 Dr. Emirjeta Adhami, INCA
- Takimi i Parë Vjetor i Rangers-ave / nga Genci Kacori, SHKPSH
- SHKPSH anëtarësohet në Federatën Ndërkombëtare të Rangers-ave
 nga Genci Kacori, SHKPSH
- Një ditë feste për mbrojtjen e mjedisit në Sotirë / nga Kleanthi Mandi, SHM Çajupi
- Miqësia Ulëz takim me OMP mbi situatën e peshkimit/nga Artan Miza, Miqësia Ulëz
- Kuriozitete nga Zonat e Mbrojtura në Shqipëri
- Si e përmirëson pjesëmarrja publike vendimmarrjen për çështjet mjedisore?
- Mali i Krujës copëtohet çdo ditë nga guroret e shumta / nga Milieukontakt Albania
- Njoftime

... me këtë rast Ju kujtojmë se
 27 vjet më parë ...

...bazuar në dispozitat e ligjit nr. 8906, datë 06.06.2002 "Për zonat e mbrojtura", të ndryshuar, Këshilli i Ministrave miratoi vendimin nr. 451, datë 16.09.1993 "Për mirëadministrimin e shpellave". Sipas këtij vendimi "Shpellat e eksploruara dhe ato të paeksploruara në territorin e Republikës së

Shqipërisë mbrohen dhe administrohen nga shteti, si pasuri natyrore kombëtare". Ish-Komiteti i Ruajtjes dhe i Mbrojtjes së Mjedisit është institucioni i caktuar për kontrollin e shpellave.

Me VKM nr. 365, datë 10.07.1995 "Për një ndryshim në vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 451, datë 16.09.1993 "Për administrimin e shpellave" u caktua dhe "Tarifa e shërbimit (dhënie liçence dhe informacion) për ekipet e huaja deri në 10 veta dhe me periudhë eksplorimi të shpellave deri në 15 ditë caktohet në masën 50 USD. Për grupe më të mëdha se 10 veta ose me periudhë eksplorimi më të gjatë se 15 ditë, vlera e mësipërme dyfishohet."

Me këtë rast Ju kujtojmë se me VKM nr. 807, datë 04.12.2003 "Përcaktohen rregullat për dhënien në përdorim të shpellave për t'u vizituar, për qëllime shkencore, ekologjike, kulturore, historike, turistike, kurative, didaktike e fetare duke u kujdesur që të mos dëmtohen vlerat e tyre".

Shpella e Pellumbasit

Institute for Nature Conservation in Albania
Instituti për Ruajtjen e Natyrës në Shqipëri

Det i bukur, i kaltër,....por a është vërtet tërheqës???

nga Nihat Dragoti, Dr.Emirjeta Adhami, INCA

Deti, një hapësirë e pafund që të fton të humbasësh drejt vijës që ndan horizontet, atë ujqor me ajrin. Gjatë 25 viteve të periudhës së re të ndryshimeve politike, që vendi ynë ka kaluar e po kalon, kjo hapësirë ka mbetur si një qenie pa frymëmarrje, e kapur nga ndotja dhe e mbishfrytëzuar deri në tjetërsim dhe shkatërrim të ngadalshëm si sëmundje pa shërim.

Ai fsheh në gjirin e tij një botë të mahnitshme që pakkush e ka parë dhe eksploruar duke përfshirë një florë dhe faunë të pasur, ku mund të përmendim rreth 160 lloje të fitoplanktonit dhe

410 lloje të perifitonit, 53 lloje të jovertëbrorëve, 147 lloje krustacet dhe molusqet 421 lloje që janë gjallesat më e voglatë tij. Mes kësaj larmie gjallesash futen dhe sfungjerët, knidarët, briozoarët, krimbat anelidë dhe ashidiet, 186 lloje dhe kategori nënlojore të makroalgave dhe fanerogameve, që i përkasin 63 familjeve dhe 112 gjinive dhesipas listës më të fundit të iktiofaunës detare, janë regjistruar më shumë se 260 lloje dhe subspecie peshqish. Në ujërat e tyre këto dete fshehin dhe histori dhe kulturë të vendit të kultivuar në shekuj dhe që zbulohet nga gërmimet e ndryshme arkeologjike (gjiri i Durrësit, Gjiri i Gramës, Butrinti) dhe "thesaret" e zhytur në fundin e tyre duke i dhënë më shumë jetë dhe kënaqësi aventurës së zhytjes dhe eksplorimit nënujqor.

Por.... a janë gjithmonë kaq të bukur dhe a ofrojnë gjithmonë këtë pamje mahnitëse këto ujëra? Zona bregdetare, me shtrirje në 12 Njësi të Qeverisjes Vendore dhe popullsi rreth 427,634 banorë (sipas të dhënave të INSTAT (Censusi

2011) që përbën 13.2% të popullsisë në rang vendi 2,800,138), është pjesa më tërheqëse përse i përket industrisë së turizmit, urbanizimit, peshkimit, transportit detar, gjuetisë, sporteve ujore dhe nënujqore, etj. Ardhja masive e njerëzve nga zonat e brendshme të vendit në pjesën e ultësirës perëndimore e veçanërisht në atë bregdetare gjatë 25 viteve të fundit, nënkupton një rritje të presionit në këto zona. Është llogaritur se rreth 70% e turizmit në Shqipëri është për diell dhe plazh që do të konvertohej në shtim të popullsisë gjatë sezonit të verës e bashkë me të dhe i presionit ndaj ujërave detare.

Në këtë zonë janë të pakta masat menaxhuese për të ulur presionet urbane, ndotëse, mbishfrytëzuese apo dhe përdoruese. Mungesa e menaxhimit të zonave dhe hapësirave bregdetare i përball hapësirat detare me ndotjen që vjen nga mos përpunimi në kohë dhe cilësi të ujërave urbane që shkarkohen direkt në det ose që vijnë së bashku me ujërat e lumenjve, nga grumbullimi e menaxhimi në nivel të ulët të mbetjeve të ngurta ku mbizotërojnë plastikët e pazbërthyeshme që mbulojnë ujërat e ndërmjetëm në grykëderdhjet e lumenjve dhe në hyrje të lagunave, nga neglizhenca e njësisve vendore për të ushtruar përgjegjësitë e tyre ligjore në lidhje me menaxhimin e hapësirave turistike (si nën pronësinë e tyre, ashtu dhe të

dhëna për përdorim privat). Megjithatë në pjesën e brendshme të tokës pranë detit ndodhen 6 sisteme të trajtimit të ujërave të shkarkimeve urbane dhe industriale (në Velipojë, Shëngjin, Durrës, Kavajë,

Vijon në faqe 3

Vijon nga faqe 2

Vlorë dhe Sarandë), ende nuk kemi eficientë të plotë të trajtimit pasi vetë institucionet monitoruese të cilësisë së ujërave të plazheve pohojnë se në pikat ku këto ujëra derdhen në det, ndotin detin dhe i kërkojnë pushuesve të kenë kujdes kur janë pranë tyre.

Ndotja e bregdetit në zonën e Durrësit nga anijet

Edhe grykëderdhjet e lumenjve ofrojnë pamje jo të këndshme përsa i përket mbetjeve që derdhen bashkë me ujërat në det. Masë e pafund e plastikave që "pushojnë" në anët e grykëderdhjes janë burim i sëmundjeve të pashërueshme si për njeriun dhe për vetë natyrën përreth.

Vlerësimi i cilësisë së ujërave detare në Shqipëri ka qenë përgjithësisht i çrregullt, shpesh i kufizuar në parametra fiziko-kimikë të thjeshtë, si temperatura, pH, përcjellshmëria dhe me parametra të kufizuara mikrobiologjike. Vlerësimi i ushqyesve (azotit dhe fosforit) dhe i ndotësve industrialë, bujqësorë ose urban është kryer jo rregullisht. Vlerësimi i mjedisit detar është fokusuar më shumë në cilësinë e ujërave të larjes (plazheve) për të siguruar pushuesit e shumtë mbi cilësinë e mirë të tyre. Por dhe ky monitorim nuk është përdorur gjerësisht nga ana e menaxherëve të njësive vendore për të siguruar mjete dhe fonde të mjaftueshme për pastrimin dhe sigurinë e tyre. Përballja e zonës detare vazhdon dhe me ndotjet që shkarkojnë zonat portuale në det duke i dhënë mundësi zhvillimit të algave (indikator të pranisë së ndotjes nga shtimi i lëndëve ushqyese azot dhe fosfor) në afërsi të këtyre sipërfaqeve. Po ashtu dhe depozitimet e naftës dhe të gazit i japin mundësi ndotjes së detit e në mënyrë të veçantë kur anijet që furnizohet apo shkarkojnë naftë pësojnë avari dhe nafta e zezë shpërndahet në gjithë vijën bregdetare e askush nuk merr mundimin që të penalizojë subjektet

apo të marrë masa për pastrimin e detit dhe bregut nga ndotja!

Pjesa detare përballët dhe me ndikimet natyrore ku më së shumti fenomenet e erozionit detar, ndryshimet gjeomorfologjike të vijës bregore, ndikimet nga ndryshimet e klimës (e reflektuar në rritjen e nivelit të detit dhe evazionin detar drejt tokës) si në pjesën detare, bregdetare ose lagunore dhe grykëderdhjet.

Aktualisht nuk ekziston ndonjë legjislacion apo strategji Planifikimi Hapësinor Detar në Shqipëri (MSP). Rregulloret ekzistuese që lidhen me MSP janë të kufizuara në një numër ligjesh sektoriale (p.sh. kodet detare, menaxhimi mjedisor, etj.) dhe strategjish (p.sh. strategjinë kombëtare të planifikimit hapësinor). Për më tepër, ekziston pak ose aspak koordinim midis palëve të interesuar në menaxhimin e hapësirës detare.

Në fushën e Menaxhimit të Integruar të Zonës Bregdetare (ICZM), Shqipëria ende nuk po zbaton Protokollin e ICZM në Mesdhe. Protokollin e ICZM është protokollin e 7-të në kuadrin e Konventës për mbrojtjen e detit Mesdhe nga ndotja (Konventa e Barcelonës) dhe paraqet një piketë vendimtare në Planin e Veprimit të Mesdheut në historinë e MAP-it.

Mbrojtja e mjedisit dhe përdorimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore duhet të përbëjë një nga prioritetet e qeverisë shqiptare. Frenimi i degradimit të mjedisit detar e bregdetar, humbja e vlerave të mëdha natyrore, niveli i lartë i ndotjes së bregdetit, tokës dhe ajrit, erozioni masiv i bregdetit, dëmtimi i natyrës e pyjeve bregdetare apo dhe në thellësi; ndotjet e ujërave sipërfaqësore, nëntokësore dhe detare, mungesa e zonave të mbrojtura detare, etj., përbëjnë disa nga problematikat kryesore të qeverisë dhe të strukturave përgjegjëse për tani dhe të ardhmen, në menaxhimin e integruar të mjedisit detar-bregdetar.

Ndryshimet morfologjike të ndodhura në bregdetin e Kune-Vainit (djathtas) dhe grykëderdhjen e lumit Seman (majtas)

Takimi i Parë Vjetor i Rangersave

nga Genci Kacori, SHKPSH

Në kuadrin e 31 Korrikut, Ditës Botërore të Rengersave, nën patronazhin e Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura dhe me mbështetjen e projektit NaturAL, Shoqata Kombëtare e Parqeve të Shqipërisë organizoi në Muzeun Historik Kombëtar në Tiranë, takimin e parë vjetor të Renxhersave dhe stafeve të AdZM-ve.

Federata Ndërkombëtare e Rangersave është një organizatë jo fitim prurëse e themeluar në vitin 1992, e cila punon për të rritur ndërqejjesimin dhe mbështetjen e punës së vështirë që bëjnë renxhersat e parqeve të botës, për ruajtjen e trashëgimisë sonë natyrore dhe kulturore.

Federata e përkufizon renxhersin si "person i përfshirë në mbrojtjen praktike dhe ruajtjen e të gjitha aspekteve të zonave të egra, vendeve historike dhe kulturore". Rengersat ofrojnë mundësi rekreative dhe interpretim të këtyre vendeve duke siguruar lidhje midis komuniteteve lokale, zonave të mbrojtura dhe administrimit të tyre."

Misioni i Federates është të zhvillojë, përkrahë dhe promovojë në të gjithë komunitetin botëror, profesionin Renxher dhe rolin e tij në ruajtjen e burimeve natyrore dhe kulturore.

Federata ka pranuar të jetë një udhëheqëse ndërkombëtare dhe avokate për profesionin Renxher. Ajo njihet si "syri, veshi dhe reaguesi i vijës së parë" në fushën e menaxhimit profesional dhe etik të zonave të mbrojtura të botës, mjedisit më të gjerë natyror dhe kulturor,

si dhe është bërë një edukatore kryesore e komunitetit botëror, për vlerat dhe përfitimet thelbësore të punës së renxhersit.

Qëllimi i Federatës është të fuqizojë rolin e renxhersave, duke mbështetur organizatat e tyre kombëtare ose shtetërore, ose duke ndihmuar në krijimin e shoqatave lokale të renxhersave në vendet ku ata nuk ekzistojnë aktualisht.

Objektivat e saj synojnë (i) çuarjen më tej të standardeve profesionale të renxhersave në të gjithëbotën; (ii) ndarjen e njohurive dhe burimeve; (iii) krijimin e komunikimeve globale me organizatat e renxhersave; (iv) nxitjen e shkëmbimeve profesionale midis renxhersave; (v) ndërmarrjen e aktiviteteve të përbashkëta për të mbështetur drejtpërdrejt operacionet e njëri-tjetrit, kur është e nevojshme dhe e mundshme. Dita Botërore e Renxhersave, 31 korriku, u festua për herë të parë në vitin 2007, në kuadrin e 15 vjetorit të themelimit të Federatës Ndërkombëtare të Renxhersave.

Në këtë ditë përkujtohen Renxhersat e vrarë ose të plagosur në krye të detyrës si dhe sillet në vëmendjen e opinionit të gjerë puna shumë e vështirë, që Renxhersat bëjnë për të mbrojtur thesaret natyrore dhe kulturore të botës.

Kjo ditë përkujtohet çdo vit nga Shoqatat e Federatës Ndërkombëtare të Renxhersave (FNR), Fondacioni "The Thin Green Line", organizata, shkolla dhe individë, që mbështesin punën e Renxhersave dhe të Federatës, në mbarë botën.

SHKPSH anëtarësohet në Federatën Ndërkombëtare të Rangersave *nga Genci Kacori, SHKPSH*

Shoqata Kombëtare e Parqeve të Shqipërisë, një nga qëllimet e saj, ka përfaqësimin e renxhësive të zonave të mbrojtura, në Federatën Ndërkombëtare të Renxhësive.

Për këtë qëllim ajo bëri aplikimin përkatës, me mbështetjen e Shoqatës Gjermane të Renxhësive, si Përfaqësues Rajonale e FNR.

Në datën 8 gusht, Presidenti i Federatës Ndërkombëtare të Renxhësive, Zoti Sean Willmore, njoftoi pranimin e Shoqatës Kombëtare të Parqeve të Shqipërisë, si antare e rregullt e kësaj Federate, ndërmjet rreth 70 shoqatave të tjera, nga të gjithë kontinentet e botës.

Antarësimi në Federatën Ndërkombëtare të Renxhësive nuk është vetëm një sukses për Renxhësat e Zonave të Mbrojtura të vendit tonë, por edhe një motivim dhe mbështetje e madhe, në punën e tyre të vështirë, për arritjen e objektivave të caktuar.

Duke i uruar për këtë ngjarje të rëndësishme, Shoqata Kombëtare e Parqeve të Shqipërisë, i inkurajon dhe i mbështet Renxhësat dhe të gjithë stafet e Zonave të Mbrojtura, për realizimin e misionit të tyre.

Më poshtë teksti i plotë i letrës së pranimi.

MIRËSEVINI NË FEDERATËN NDËRKOMBËTARE TË RANGERS-ave

I dashur Genci,

Është kënaqësi t'ju uroj mirëseardhjen ju dhe Shoqatës së Parqeve Kombëtare të Shqipërisë si një ANËTAR I RREGULLT i Federatës Ndërkombëtare të Rangers-ave (IRF). Duke ju bashkuar "familjes së Rangers-ave" ju do të jeni në gjendje të ndani eksperiencat tuaja me të tjerët dhe të mësoni nga kolegët tuaj nga 70 shoqatat nga e gjithë bota.

Bashkëlidhur keni disa informacione rreth IRF për t'ju ndihmuar që të përfitonit sa më shumë nga anëtarësia juaj në IRF duke përfshirë kontaktet e Komitetit tonë Ekzekutiv dhe kopjet e themelimit të federatës tonë.

Gjithashtu ju sugjeroj të vizitoni faqen tonë të Web-it www.internationalrangers.org, na ndiqni në Facebook via International Ranger Federation dhe qëndroni në kontakt me Përfaqësuesin tuaj Rajonal Frank Gruetz, email:

europa@internationalrangers.org.

Duke u siguruar që eksperiencat janë ndarë midis anëtarëve dhe anëtarët të mbahen të përditësuar rreth punës së kolegëve të tyre është në fokus të punës të IRF dhe për këtë ne kërkojmë nga shoqatat anëtare të dorëzojnë një raport vjetor dhe të kontribuojnë me artikuj periodik në buletin e IRF (The Thin Green Line); materiali mund të dërgohet në çdo kohë. Ju lutem të dorëzoni raportin tuaj vjetor tek Sekretari, Jewel Johnson, email: secretary@internationalrangers.org dhe materialin tuaj për buletin tek Oficeri Ekzekutiv, Louise Reynolds, email: executiveofficer@internationalrangers.org

Një tjetër mënyrë për të ndarë eksperiencën, njohuri dhe aftësi është përmes Programeve të Binjakëzimit të IRF ku shoqatat lidhen sëbashku, nëse ju jeni të interesuar për këtë program ju lutem të kontaktoni Oficerin Ekzekutiv.

IRF përfaqëson interesat e anëtarëve të saj dhe siguron asistencë dhe këshillime në bazë të kërkesës. Ju lutem të kontaktoni Përfaqësuesin Rajonal ose të tjerë që janë pjesë e Komitetit Ekzekutiv për të marrë asistencën e kërkuar.

Do të jetë kënaqësi të punojmë me Shoqatën e Parqeve Kombëtare të Shqipërisë për të çuar më tej çështjen e Rangers-ave në botë.

Juaji sinqerisht

Sean Willmore

President

International Ranger Federation

<http://internationalrangers.org>

Email: president@internationalrangers.org

Një ditë feste për mbrojtjen e mjedisit në Sotirë

nga Kleanthi Mandi, SHM Çajupi

Më 6 gusht 2017, u festua Dita e Shën Sotirit, festa më e rëndësishme e fshatit Sotirë në Gjirokastrë, ku u mbledhën shumë njerëz, jo vetëm banorët vendas që vinin nga emigracioni por shumë miq të tjerë nga Tirana, Korça, Berati, Përmeti, Gjirokastra, etj. Këta të fundit specialistë, dashamirës dhe studiues të natyrës të organizuara në shoqata të ndryshme mjedisore. Shoqata Mjedisore Çajupi organizoi këtë veprimtari informuese dhe argëtuese.

Në këtë veprimtari morën pjesë banorët dhe autoritetet e qeverisjes vendore, biznesmenë, anëtarët e "Rrjetit për Mbrojtjen e Natyrës", drejtues të Administratës së Zonave të Mbrojtura Gjirokastrë, të inspektoriatit dhe pyjeve të qarkut Gjirokastrë, drejtues të Shoqatës të Specialistëve të Pyjeve, specialistë dhe të ftuar të tjerë nga organizatat mjedisore dhe donatorë.

Vetë projekti synon të kontribuojë në menaxhimin e qëndrueshëm të Zonave të Mbrojtura nëpërmjet forcimit të rolit aktiv dhe pjesëmarrës të Organizatave Mjedisore të Shoqërisë Civile duke fuqizuar rolin veprues të Organizatave Mjedisore të Shoqërisë Civile në identifikimin dhe reagimin ndaj çështjeve kritike me të cilat përballen Monumenti i Natyrës "Bredhi i Sotirës" dhe duke ofruar mbështetje rolit pjesëmarrës të Organizatave Mjedisore në vendimarrje ashtu edhe në ndarjen e përfitimeve në menaxhimin e qëndrueshëm të Monumentit të Natyrës "Bredhi i Sotirës".

Në këtë proces do të veprojnë tri organizata mjedisore. Projekti do të vazhdojë me veprimtari të tjera me një afat rreth 9 muaj. Në këtë ditë së bashku me ceremoninë fetare tradicionale të "Dites Shën Sotirit" u bënë përkrahjet të

rastit nga autoritetet vendore, drejtues të projektit, të ftuar të tjerë dhe banorë vendas.

Veprimtaria vijoi me hapjen dhe vizitimin e ekspozitës fotografike për dy zona të mbrojtura; Monumenti i Natyrës "Bredhi i Sotirës" me shumë bukuri natyrore e pyje të virgjër; Parku Kombëtar Bredhi i Hotovës-Dangëlli "Mushkëria natyrore e Shqipërisë Jugore".

Pjesëmarrësve iu shpërndanë edhe disa fletëpalosje tematike informative; Koncert artistik nga grupi amator vendas dhe një drekë e përbashkët ishin prologu i kësaj veprimtarie mbresëlënëse.

Kjo që një ditë ndryshe për Sotirën sepse tanimë ka një nismë që ai mjedis jo vetëm të ruhet por edhe të shfrytëzohet për ekoturizëm, si një mundësi për kthimin e banorëve dhe mundësimin e jetës në vendlindjen e tyre.

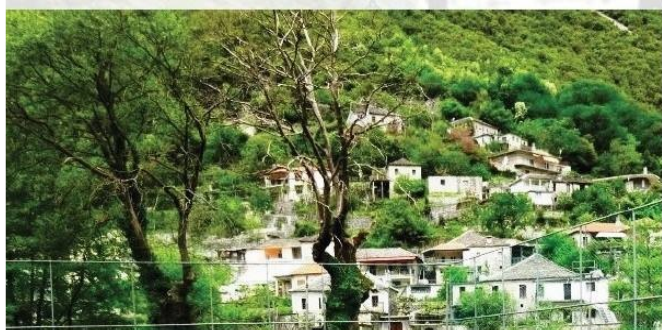
Ky aktivitet u mbajt në kuadër të projektit "Promovimi i përdorimit të qëndrueshëm të burimeve dhe vlerave natyrore në zonat e mbrojtura" -Monumenti i Natyrës "Bredhi i Sotirës", si pjesë e programit SENIOR-II të zbatuar nga REC Shqipëri me mbështetjen financiare të Qeverisë Suedeze.

SENIOR II
Mbështetje për Organizatat Mjedisore
të Shoqërisë Civile në Shqipëri

SHOQATA MJEDISORE ÇAJUPI
Bashkëpunim me Natyrën

RRJETI PËR
MBROJTJEN
E NATYRËS

6 GUSHT, 2017

Të njohim e të mbrojmë Monumentin e Natyrës
"BREDHI I SOTIRËS"

**Sotira, me shumë bukuri
natyrore e pyje të virgjër**

REC
Shqipëri

SWEDEN

Miqësia Ulëz takim me OMP mbi situatën e peshkimit

nga Artan Miza, Miqësia Ulëz

Ditën e mërkurë datë 23.08.2017, në ambientet e Organizatës "Miqësia Ulëz", anëtare e Rrjetit për Mbrojtjen e Natyrës, u organizua një takim me Organizatën e Menaxhimit të Peshkimit të Ulzës si dhe me grupet e peshkatarëve në liqenin e Ulzës dhe Shkopetit.

Qëllimi i këtij takimi ishte situata e krijuar nga aktivitetet me impakt negativ të aktorëve të ndryshëm në komunitet, si dhe veprimet ligjore për vënien e OMP në efikasitet të plotë e aktive menazhuese të peshkimit.

Ky takim u organizua në kuadër të projektit SENIOR-II të zbatuar nga REC Shqipëri dhe financuar nga Ambasada Suedeze.

Kuriozitete nga Zonat e Mbrojtura në Shqipëri

Zona e Mbrojtur Detare Karaburun - Sazan

Në kuadër të monitorimit të faunës së egër, në ZMD Karaburun - Sazan, (brenda gjirit të Vlorës) u gjend një tjetër individ i breshkës detare e llojit *Caretta Caretta*. Individin, i pagëzuar me emrin "Tata", pasi u pastrua dhe u mjekua, u mbajt në vëzhgim për disa ditë dhe sot u lëshua përsëri në det.

Burimi: AdRZM Vlorë
Qendra e Peshkimit Radhimë

Peisazhi i Mbrojtur Vjosë - Nartë

Gjatë inspektimit në PM Vjosë-Nartë specialistëve të AdRZM Vlorë, iu bashkua një vizitorë shumë i veçantë: Lejleku i Zi (*Ciconia nigra*). Ai shfaqet qetësisht dhe i pa shqetësuar duke shëtitur mes pyjeve të PM Vjosë- Nartë. Kjo do të thotë që specie të veçanta të zhdukura prej kohësh, po kthehen sërish duke gjetur qetësinë në zonat tona.

Burimi: AdRZM
Vlorë

Si e përmirëson pjesëmarrja publike vendimmarrjen për çështjet mjedisore?

CO-SEED

Fragmente nga manuali i praktikave
më të mira botërore

AKSESI NË INFORMACION

Shteti: Estoni

Rasti: Informimi si i detyruar me ligj

Theksi: OJQ-të mjedisore njoftohen zyrtarisht para vlerësimeve të ndikimit në mjedis.

Akti Estonez i Vlerësimit të Ndikimeve në Mjedis i vitit 2005 kërkon informimin e organizatave joqeveritare (OJQ-ve) për procesin e vendimmarrjes.

Pasi të merret vendimi për kryerjen e VNM-së, eksperti përgjegjës përgatit një program për vlerësimin e ndikimit në mjedis i cili përfshin: (i) qëllimin e aktivitetit të propozuar; (ii) përshkrim të përmbledhur të veprimtarisë së propozuar dhe alternativa të arsyeshme; (iii) informacion për përmbajtjen e vlerësimit, duke përfshirë informacion për burimet e mundshme të ndikimit, përmasat e ndikimit, përmasat e zonës së ndikimit dhe elementet e prekur mjedisore të

veprimtarisë së propozuar dhe të alternativave të arsyeshme; (iv) përshkrimin e metodave të vlerësimit; (v) orarin e VNM-së, duke përfshirë edhe shpalljen e rezultateve; (vi) informacion për programuesin dhe emrin(-at) e ekspertit (-ëve) të përfshirë.

Vendimmarrësi organizon konsultime publike për programin e VNM-së i cili zgjat më pak se 14 ditë. OJQ-të njoftohen nëpërmjet një letre. Në praktikë, vendimmarrësi, ose programuesi apo ekspertët e lajmërojnë zyrtarisht Këshillin Estonez të OJQ-ve Mjedisore, i cili bashkërendon punën e nëntë OJQ-ve mjedisore.

Vendimmarrësi, ndër të tjera, publikon programin e VNM-së në faqen e internetit për ta kontrolluar programin deri në fund të afatit për dorëzimin e propozimeve, kundërshtimeve dhe pyetjeve. Vetëm pasi të jetë miratuar programi i VNM-së, eksperti mund të vazhdojë me përgatitjen e VNM-së.

Mali i Krujës copëtohet çdo ditë nga guroret e shumta

nga Milieukontakt Albania

Që në tetorin e 2016 Milieukontakt në bashkëpunim me Klubin Ekologjik dhe komunitetin e Krujës ka nisur ndjekjen në praktikë të të gjitha fazave të procesit të lejes mjedisore nga kompani që shfrytëzojnë karriera lumore dhe gurrrore. Përpos ngritjes së kapaciteteve të OJFve lokale dhe të disa përfaqësues të komuniteti mbi monitorimin e raporteve të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (VNM) është punuar edhe në mënyrat e përfshirjes së publikut në monitorimin e një subjekti gjatë fazës së punimeve. Këto subjekte janë burimi kryesor i ndotjes së ajrit në qytet. Në korrik të këtij viti

Milieukontakt Shqipëri së bashku me Klubin Ekologjik Krujë i drejtuan një kerkese AKM, ARM Durrës dhe Bashkisë Krujë për të marrë më shumë informacion mbi subjektet që operojnë në zonën e Krujës kryesisht gurrroret, gropat e gëlqeres, fabrikat e çimentos dhe përpunim inertesh (Malin e Krujës dhe Krastë). Nga AKM, në përgjigje të kërkesës drejtuar në datë 10/07/2017 u mor informacion për rreth 22 subjekte të tipit gurore që operojnë në Malin e Krujës dhe Krastë, por nga burime lokale, specialist të Mjedisit, ekspertë dhe vetë bashkia, evidentohet një numër shumë më i madh subjektësh.

Gjatë vizitave monitoruese në terren u evidentua intesitet i lartë punimi nga dy subjekte shumë pranë qytetit të Krujës të cilat gjenerojnë pluhra dhe ndotje akustike jashtë normave të lejuara. Kamiona të shumtë që ngarkonin dhe shkarkonin inerte krijojnë re të dendura pluhuri të cilat shkojnë në mushkритë e qytetarëve të Krujës. Pasojat në shëndet përkeqësohen edhe më shumë nga fakti mushkритë e gjelbër të qytetit

Vijon në faqe 9

Vijon nga faqe 8 tkurren me VKM të here pas hershme duke hequr nga fondi pyjor sipërfaqe të tëra me pyje për t'ia dhënë për shfrytëzim aktivitetëve private.

Më poshtë disa foto që flasin vetë mbi standartet e ndjekura nga subjektet gjatë orarit të punës, në mes të ditës.

Projekti duke monitoruar procesin e hartimit dhe konsultimit të VNM-së të thelluar synon të nxjerrë në pah dobësitë e tij, të rrisë ndërgjegjësimin e publikut mbi projektet që ndikojnë në cilësinë e jetesës së tyre, të nxisë përfshirjen e komunitetit në vendimmarrje dhe mbrojtjen e mjedisit.

Ky aktivitet organizohet në kuadër të projektit: "OSHC-të praktikojnë VNM-në në të gjitha fazat", mbështetur financiarisht nga Projekti

"Shoqëria Civile Vepron për Zhvillimin Social-Ekonomik mbi Bazat e një Mjedisit të Shëndetshëm" (CO-SEED) me fonde të Bashkimit Evropian dhe që zbatohet nga Instituti për Ruajtjen e Natyrës në Shqipëri.

NJOFTIME

16 Shtator - Dita Ndërkombëtare e Mbrojtjes së Ozonit

17 Shtator - Dita Ndërkombëtare e Pastrimit të Bregdetit

18 Shtator - Dita Botërore e Monitorimit të Ujit

16-22 Shtator - Java e Lëvizshmërisë

22 Shtator - Dita Botërore pa Makina

24 Shtator - Dita Botërore e Lumenjve

26 Shtator - Dita Botërore e Shëndetit Mjedisor

27 Shtator - Dita Botërore e Turizmit

1 - New vacancy: Project Officer, Protected Areas Performance (P1) ECARO - Protected Areas (IUCN) To see the vacancy announcement, please use this link: <https://hrms.iucn.org/vacancy/1613>

2 - Call for nominations for the Ramsar Wetland Conservation Awards 2018

<http://www.ramsar.org/activities/2018-awards>

3 - Për të lexuar "Ditari i Natyrës" në vite...

<http://www.inca-al.org/index.php/sq/publikimet/ditari-i-natyres>

Udhëzime për të kontribuar në Ditarin e Natyrës

Instituti për Ruajtjen e Natyrës në Shqipëri mirëpret artikuj të ndryshëm të cilët ju dëshironi t'i publikoni në Ditarin e tij elektronik. Artikujt duhet të jenë jo më shumë se 200 - 250 fjalë. Ju lutemi të merrni në konsideratë këtë kërkesë, pasi interesi për të shpërndarë artikuj, lajme apo njoftime të ndryshme përmes Ditarit, mund të jetë i konsiderueshëm dhe ne do të përpiqemi për të siguruar hapësirë për të gjithë ju që dëshironi të kontribuoni. Redaksia ruan të drejtën për të shkurtuar apo modifikuar (jo tjetërsuar) tekstin nëse do të jetë e nevojshme.

Ju lutemi dërgoni një foto shoqëruese për artikullin tuaj dhe / ose web - link për referencë të mëtejshme.

Faleminderit për marrjen në konsideratë të këtyre udhëzimeve!

Grupimi "Të Shpëtojme Arinjtë Shqiptarë"

Organizatrat Partnerë të Rrjetit për Mbrojtjen e Natyrës

Botim i Institutit për Ruajtjen e Natyrës në Shqipëri / INCA
Redaksia: Nihat Dragoti; Ilirjan Qirjazi; Vilma Kadiu; Marinela Mitro